

Γράφει ο
Βýρων Τομάζος
Μηχανολόγος,
Απόφοιτος Πολυτεχνείου
Μονάχου
e-mail: btomazos@gmail.com

Αυτό το θέμα με έχει απασχολήσει πολύ στη δουλειά μου και φαντάζομαι και πολλούς από εσάς. Ειδικά σε αυτούς που θέλουν να συμβουλευτούν τα παιδιά ή τους νέους γενικά τι επάγγελμα να ακολουθήσουν.

Δύσκολο θέμα, δύσκολη απόφαση αλλά είναι και αυτή μέσα στη ζωή μας. Πιστεύω ότι το έργο και η συνεισφορά των «seniors» είναι βασικό. Τα παιδιά δεν

γνωρίζουν καν τι είναι το επάγγελμα ή πόσες είναι οι λεπτομέρειες και οι πιυχές τους. Για αυτό μία τέτοια απόφαση πρέπει να είναι συλλογική και σταθεμμένη.

Στο μοντέρνο management είναι ένα ενδιαφέρον και συχνό θέμα έχω και εγώ κάνει αρκετές ομιλίες για τον επαγγελματικό προσανατολισμό σε διάφορα σχολεία. Προσπάθησα να βάλω και εγώ ένα λιθαράκι γιατί σε αυτό τον τομέα κατά τη γνώμη μου η εκπαίδευση υστερεί πολύ. Βλέποντας το επάγγελμα από λίγο φιλοσοφική σκοπιά μιας και είχα στα χέρια μου το ξεσκονισμένο βιβλίο του Παπανούτσου που ανέφερα στο προηγούμενο άρθρο παρόλο που είναι γραμμένο αρκετά παλιά εν τούτοις βρήκα αρκετά σημεία τα οποία είναι επίκαιρα.

Το **έργο** και το **επάγγελμα** είναι δυο διαφορετικά πράγματα, το επάγγελμα υπερβαίνει την ψυχαγωγική απασχόληση και τον βιοπορισμό με τους σκοπούς που θέτει και τις ικανοποιήσεις που προσφέρει. Είναι συνάρτηση της κοινωνικότητας η οποία κοινωνικότητα είναι μία ειδική ανθρώπινη διάσταση. Εργάζονται και τα ζώα, είναι η κοινωνία η συμβατική ομάδα των ζώων τα οποία παράγουν έργο.

Το **επάγγελμα** φτιάχνει τον άνθρωπο, τυπώνει τη σφραγίδα του στο εσωτερικό και στο εξωτερικό των πιστών του.

Γνώρισμα και αρετή του επαγγέλματος η επίγνωση της γενικότερης σημασίας και η ανάγκη του έργου του.

Κακοί αιωνοί η αποσύνθεση από το επάγγελμα και αλλοτρίωση της παραγωγικής δραστηριότητας προαναγγέλλουν την ηθική κατάρρευση του εργαζόμενου ανθρώπου που φθίνει ο άνθρωπος κατά τον Αριστοτέλη στην έννοια του δούλου και δυστυχώς αρκετά επάγγελα με τη σύγχρονη τεχνολογία έχουν εκφυλιστεί σε ανελεύθερη βιοποριστική φθορά του ατόμου και κατ'επέκταση του κοινωνικού συνόλου.

Καταρχήν δεν υπάρχουν καλά και κακά επάγγελα η αξιοπρεπή και μη. Εφόσον το επάγγελμα προσφέρει στο κοινωνικό σύνολο, άλλωστε έτσι και προέκυψε γιατί οι ανάγκες των ανθρώπων είναι πολλές και δεν μπορούν να ικανοποιηθούν από τους ίδιους. Άρα πρέπει να συνεισφέρουν στο σύνολο και επειδή κάνει την ίδια δουλειά κατ'επανάληψη αποδίδει περισσότερο και συνεισφέρει στην ευημερία του συνόλου.

Μια επιτυχία σε ένα κράτος, στο δήμο, σε Εταιρεία φέρνει θετικό αποτέλεσμα όταν αναγνωρίζονται οι υπηρεσίες και οι συνεισφορές όλων και κάθε επιτυχία μοιράζεται.

Επειδή μου αρέσει να μιλώ χειροπιαστά θα σας πω ένα παράδειγμα από την πείρα μου.

Ήταν ένα παλιό βαπόρι που εξυπηρετούσε ένα νησί και η μηχανή του έκαιγε ακριβό πετρέλαιο ντίζελ, η Εταιρεία που παράγει τις μηχανές μελέτησε το βαπόρι, άλλαξε τις μηχανές με καινούργιες που καίνε βαρύ πετρέλαιο μισής περίπου τιμής με μεγαλύτερη ισχύ και ως αποτέλεσμα το βαπόρι από τρία δρομολόγια την εβδομάδα έκανε έξι με μικρότερο λειτουργικό κόστος που είχε συνέπεια σε χαμηλότερο εισιτήριο και κόστος μεταφοράς εμπορευμάτων και αποπληρωμή σε δύομισα χρόνια περίπου. Αυτό το επίτευγμα δεν είναι μόνο ενός ανθρώπου αλλά όλη η Εταιρεία εξοπλισμού συμμετέχει αρχίζοντας από την καθαριότητα, το παιδί που κάνει τις εξωτερικές εργασίες, την τηλεφωνήτρια και φυσικά τους πωλητές.

Η επιτυχία ανήκει σε όλους και πρέπει να αναγνωριστεί η συνεισφορά τους για να αισθανθούν υπερήφανοι για αυτό που κάνουν. Αυτό βοηθάει να κάνουν τη δουλειά τους καλύτερα. Οι άνθρωποι θέλουν αναγνώριση, το «εγώ το έκανα» ανήκει στους παλιούς βασιλείς και φεουδάρχες.

Κατ'επέκταση η κοινωνία μας πρέπει να ωριμάσει περισσότερο και να αντιμετωπίζει όλα τα επαγγέλματα με τον ίδιο τρόπο, ως επαγγέλματα που προσφέρουν στο κοινωνικό σύνολο πχ. Οι άνθρωποι που καθαρίζουν τους δρόμους στους δήμους έχουν επάγγελμα εξίσου σημαντικό με τους γραφιάδες των γραφείων, ίσως και πιο σημαντικό περισσότερες φορές.

Για να αποδίδουν οι άνθρωποι στο επάγγελμα τους πρέπει να έχουν υπερηφάνεια για αυτό που κάνουν, πρέπει να έχουν σφαιρική εικόνα, του έργου και της χρησιμότητας του. Και αυτό είναι ιδίον των χρηστών δικαιούντων πχ δημάρχους που πρέπει σε τακτά χρονικά διαστήματα να συγκεντρώνει όλους τους εργαζομένους και να επαινεί, να αναγνωρίζει ή και να ανταμείβει τους καλούς.

Ο επαγγελματίας πρέπει να έχει στη συνείδηση του τι κάνει ή και να του έχει μεταφύτευτεί η πεποίθηση ότι προσφέρει στο κοινωνικό σύνολο και ότι προσφέρει μία αναντικατάστατη υπηρεσία στο κοινωνικό σύνολο και όταν εγκαταλείψει τη θέση του και πάψει να ασκεί το επάγγελμα του, πρέπει να έχει έστω και υποσυνείδητα την εικόνα ότι στο μηχανισμό της κοινωνίας κάτι θα διαταραχθεί.

Η συνείδηση χαρακτηρίζει τον γνήσιο επαγγελματία και τον ξεχωρίζει από τον ερασιτέχνη.

Δεν υπάρχουν ευγενή επάγγελα. Υπάρχουν αληθινά επαγγελματίες. Δεν είναι τέτοιος αυτός που δουλεύει για το μεροκάματο για την προαγωγή για την σύνταξη ούτε εκείνος που βασανίζεται στη δουλειά για την τιμή των όπλων όπως λέμε ή για την προσωπική τους ικανοποίηση. Αλλά αυτός που ξέρει ότι με το έργο του συνεισφέρει στην ευστάθεια, στην υγεία, στην πρόοδο του κοινωνικού συνόλου.

Στη ζωή δεν παίζει μόνο ρόλο το πόσα λεφτά βγάζεις αλλά το πώς τα βγάζεις, σου δίνει την ικανοποίηση ότι προσφέρεις. Αυτό σου κάνει τη ζωή ευχάριστη και τον χρόνο στη δουλειά σου ακόμη πιο ευχάριστο. Δεν κοιτάς το ρολόι, τότε θα χτυπήσει το καμπανάκι για να φύγεις, αυτό είναι μεγάλη μάλιστα.

Η δουλειά σου πρέπει να σε απορροφά και να μην μετράς το χρόνο γιατί διαφορετικά ο χρόνος γίνεται αφόρητος.

Δυστυχώς δεν διαλέγει κανείς το επάγγελμα που θα ασκήσει σύμφωνα με τις ικανότητες και τις κλίσεις του.

Συχνά διάφοροι λόγοι (οικονομικοί, φαντασιώσεις, πιέσεις, παρορμήσεις), μας υποχρεώνουν να ασκήσουμε ένα επάγγελμα που δεν μας ταιριάζει. Σε αυτή την περίπτωση πρέπει να συμβιβαστούμε και να μην το βλέπουμε σαν βιοποριστικό μόνο μέσο. Πρέπει αυτό που κάνουμε έστω και αν δεν μας αρέσει να προσπαθούμε να το κάνουμε καλά για την ατομική μας και ψυχική ικανοποίηση. Όσο πιο γρήγορα προσαρμοστούμε τόσο πιο καλά θα είμαστε.

Ό,τι δουλειά ή επάγγελμα κάνουμε άσχετα αν το επιλέξαμε εμείς ή αναγκαστήκαμε να το κάνουμε πρέπει να προσπαθήσουμε να το κάνουμε όσο το δυνατό καλύτερα ώστε να αναπτύξουμε την πρόεπουσα υπερηφάνεια από αυτό.

Συνάντησα μία κυρία ευπρεπώς ντυμένη και μου είπε χωρίς κανένα δισταγμό και ούτε καν να την ρωτήσω ότι δουλεύει στην καθαριότητα των δρόμων του Πειραιά και το είπα με στόμφο και υπερηφάνεια και φυσικά την συγχάρηκα. Νομίζω ότι η κοινωνία μας αρχίζει να ωριμάζει.

Άρχοντες και διευθυντές θα συγκαταλέγεστε μεταξύ των άριστων όταν συμπεριφέρεστε σε όλους με τον ίδιο τρόπο, με την ίδια γλώσσα του σώματος. Αυτό αντανάκλα πίσω σε εσάς, σας κάνει πιο άριστους πιο αποδοτικούς, πιο ανθρώπους, δείξτε σε όλους ότι νοιάζεστε για αυτούς, ρωτήστε τους για την οικογένειά τους, για το τι κάνουν στη ζωή τους. Με άλλα λόγια κάνετε τους γαρροί, επαφή ανθρώπινη. Αυτό θα διπλασιάσει την όποια επιτυχία σας και κατ'επέκταση του έργου της κοινωνίας που υπηρετεί.

Δυστυχώς η εργασία και το επάγγελμα, είναι και αυτό μέρος προσφοράς και ζήτησης, θα ήταν ιδανικό να μην μετράμε την παραγωγή ενός ανθρώπου με τον ίδιο τρόπο που μετράμε την παραγωγή των μηχανών. Αλλά δυστυχώς το καπιταλιστικό σύστημα όπως έχω γράψει και σε προηγούμενα άρθρα μου, είναι πολλές φορές σκληρό και απάνθρωπο, όμως μέχρι τώρα δεν φαίνεται στον ορίζοντα τίποτα καλύτερο για να θρέψει αποτελεσματικά τον πεινασμένο κόσμο. Απλό παράδειγμα είναι η Κίνα που μέσα σε 30 χρόνια περίπου χόρτασαν πλουσιοπάροχα 400 εκ. άνθρωποι των δυο δολαρίων την ημέρα άλλοτο μειονέκτημα του είναι η άνισος κατανομή του πλούτου.

Όσον αφορά τα παιδιά μας ή τους νέους που έρχονται σε επαφή μαζί μας πρέπει να τους συμβουλευόμαστε αλλά όχι να τους πιέσουμε τι επάγγελμα να ακολουθήσουν. Να τους πούμε όσα μπορούμε και ξέρουμε ή να προσπαθήσουμε να μάθουμε τα συν και πλην τους επαγγέλματος που θέλουν να επιλέξουν αλλά η επιλογή πρέπει να είναι δική τους.

Να τους πούμε όλα τα επαγγέλματα είναι μπροστά σας. Ευτυχώς η σημερινή κοινωνία μας δεν μας προσδιορίζει ή μας εμποδίζει να επιλέξουμε το επάγγελμα που θέλουμε μας αφήνει που λέμε στη θρησκεία ή να αυτεξούσιο. Δεν έχει τόσο πολύ μεγάλη σημασία παιδί μου το τι επάγγελμα θα επιλέξεις αλλά να επιλέξεις με την ικανότητα σου και την αρετή σου, να το αγαπήσεις, να σου γεμίζει τη ζωή και να χαίρεσαι με αυτό γιατί αυτό θα σου δώσει την εσωτερική χαρά που δίνει η σωστή σχέση του ανθρώπου με την κοινωνία.

Αν το επάγγελμα που θα επιλέξεις ικανοποιεί μόνο την ματαιοδοξία σου ή υπηρετεί μόνο το

υλικό συμφέρον σου, θα είσαι ένας άνθρωπος αποτυχημένος και δυστυχισμένος, να τους εξηγήσουμε ότι υπάρχουν άνθρωποι αποτυχημένοι και δυστυχείς μέσα στα πλούτη και επιτυχημένοι και ευτυχείς χωρίς πλούτη.

Η ευτυχία δεν συνάδει πάντα με τον πλούτο. Η κυρία που καθαρίζει τον Πειραιά και τρέφει την οικογένειά της μπορεί να είναι πιο ευτυχισμένη και «μαπανασορισμένη» από πολλούς πλούσιους, αγαπάει αυτό που κάνει, τις φέρνει ψυχική ηρεμία και ικανοποίηση ότι επιτελεί κοινωνικό έργο. Γιατί η ευτυχία είναι δίπλα μας, είναι μια αγκαλιά μακριά μας.

Ο επαγγελματίας φθάνει στον κολοφώνα του όταν το επάγγελμα του το κάνει λειτουργία και σίγουρα ορισμένα επαγγέλματα όπως πχ του γιατρού και δασκάλου πρέπει να έχουν και το γνώρισμα του λειτουργήματος.

Ο **Παπανούτσος** που κατά τη γνώμη μου πλησιάζει λίγο τον **Καζαντζάκη**, για να ξεχωρίσει και διευκρινίσει την έννοια του επαγγέλματος αναφέρει ένα παράδειγμα μία παραβολή που λέει και το ευαγγέλιο μας.

Κάποτε ένας ταξιδιώτης από μακρινή χώρα, διέσχισε μία πόλη, είδε να χτίζεται στο κέντρο της ένα μεγάλο κτίριο αλλά δεν μπορούσε από το σχήμα του να καταλάβει τι πρόκειται να αναγερωθεί. Ρωτάει λοιπόν κάποιον που δουλεύει στο γιαπί «τι χτίζετε ρε παιδιά?» «δεν ξέρω-απαντάει εκείνος-εγώ κουβαλάω πηλό». Παρακάτω βλέπει έναν άλλον που σκαλίζει ένα μάρμαρο με πολύ προσοχή. Αυτός θα ξέρι λέει ασ τον ρωτήσω. Και εκείνος όμως του απαντά «κοίτα τι ωραίο γίνεται αυτό το μάρμαρο που σκαλίζω που του δίνω μορφή και προσωπικότητα, αυτή είναι η δική μου η δουλειά περαιτέρω δεν γνωρίζω». Τέλος σταμάτησε κάποιον που ανεβοκατέβαινε βιαστικά τις σκαλωσιές «σας παρακαλώ κύριε πείτε μου τι χτίζετε εδώ» δεν βλέπετε είπε εκείνος «χτίζουμε μία Μητρόπολη».

Μέσα σε αυτήν την παραβολή διαχωρίζονται τρεις τύποι ανθρώπινης εργασίας.

Ο πρώτος που με το πηλοφόρι κουβαλάει λάσπη, δουλεύει για το μεροκάματο και δεν ενδιαφέρεται για τίποτα άλλο, βρίσκεται από μια άποψη κοντά στο ζώο, το οποίο κάνει μία δουλειά δεν ξέρει τι κάνει αν τι κάνει ομαδικά πχ οι μέλισσες και τα μυρμηγκία και ξεφύγει από το κοπάδι, δεν γνωρίζει τίποτα, το ίδιο και τα πουλιά όταν απομονωθούν δεν μπορούν να βρουν το δρόμο τους.

Η εργασία του κουβαλητή με τον τρόπο που το βλέπει αυτός αποβλέπει σε έναν στενό βιολογικό σκοπό δεν έχει πλησιάσει ακόμη τα σύνορα του πραγματικού κοινωνικού επαγγέλματος δηλαδή τη συνεισφορά του στο χτίσιμο του ναού.

Ο δεύτερος είναι καλλιτέχνης που ενδιαφέρει πρώτα και κυρίως για την μορφή για την τελειότητα ενός τμήματος του έργου, είναι άνθρωπος της λεπτομέρειας αλλά και αυτός τουλάχιστον εν μέρει δεν νοιώθει την ικανοποίηση της κοινωνικής συνεισφοράς του συνολικού έργου. Αυτός ανεξάρτητα αν θα πληρωθεί περαιτέρω ή όχι το έργο θα το τελειώσει είναι δηλαδή εν μέρει επαγγελματίας, θυσιάζεται για την δουλειά του και πολλές φορές ξεχνάει τον απλό βιοπορισμό. Δεν έχει όμως την έννοια του δάσους. Μόνο του δέντρου. Την επίγνωση της επαγγελματικής συμβολής του σε ένα πλατυτέρας κοινωνικής σημασίας έργο. Αυτή την επίγνωση φαίνεται να την έχει ο τρίτος.

Και τώρα στον μοντέρνο επαγγελματικό και δι-

οικητικό κόσμο θέλουμε σίγουρα τον τρίτο και επικουρικά τον δεύτερο ο οποίος όμως πρέπει να κινείται στα πλαίσια του τρίτου. Ο πρώτος είναι καταστροφικός για την διοίκηση και την επιχείρηση όπως προανέφερα ο πρώτος πρέπει να επιμορφωθεί να γαλουχηθεί και να μπολιαστεί ότι αυτός παράγει θετικό έργο και μάλιστα σημαντικό για την κοινωνία.

Το μοντέρνο κράτος και επιχείρηση, θέλει ανθρώπους με σφαιρική μόρφωση, ανθρώπους με ενδιαφέροντα και χόμπι, θέλει ανθρώπους που σκέφτονται, που έχουν υπερηφάνεια για ό,τι και αν κάνουν, θέλει ανθρώπους που να μην είναι μηχανές που να σκέπτονται ότι αυτό που κάνουν υπάρχει σίγουρα καλύτερος τρόπος να το κάνουν.

Δώστε στα παιδιά σας πρώτα από όλα μια σφαιρική μόρφωση, όσο το δυνατό περισσότερη. Στην ιστορία, φιλολογία, φιλοσοφία, μουσική, αθλητισμό, γλώσσες δώστε τους ερεθίσματα να αποκτήσουν χόμπι και ενδιαφέροντα, ακόμα πχ και στην κηπουρική και να είστε σίγουροι ότι αν κάποτε αυτό ότι επάγγελμα και να διαλέξουν θα είναι επιτυχημένοι και ευτυχισμένοι επαγγελματίες.

Η αγορά εργασίας είναι πλέον παγκοσμιοποιημένη τα έχει επισήμानी αυτά που σας γράφω και δεν ψάχνει μόνο στεγνούς επαγγελματίες με παρωπίδες, ψάχνουν ανθρώπους με πολλαπλή μόρφωση κατά κύριο λόγο γιατί τα αμιγώς τεχνικά και να μην τα ξέρεις θα τα μάθεις στη ρουτίνα της δουλειάς αλλά το αντίθετο, δηλαδή μονομερώς μορφωμένο τεχνοκράτη πχ γιατρό είναι δύσκολο να επιμορφωθεί σφαιρικά αργότερα.

Ευθύνη όλων μας και ειδικά του εκπαιδευτικού μας συστήματος είναι να δώσουμε τις σωστές κατευθύνσεις και γαλουχίες στον επαγγελματικό προσανατολισμό των νέων και να τους επιστημόνουμε τα επαγγέλματα που χρειάζεται η σημερινή κοινωνία.

Να δοθεί η ίδια σημασία σε όλα τα επαγγέλματα εφόσον προσφέρουν στο κοινωνικό σύνολο. Σωστή τοποθέτηση είναι να τεθούν όλα τα επαγγέλματα σε άλλες βάσεις και ερμηνείες να δίδεται έμφαση στην κοινωνική προσφορά τους για να ενισχύεται το ηθικό των εργαζομένων. ●

>>